

ANDIJON VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

ANDIJON VILOYATIDA CHAKANA VA ULGURJI SAVDO TOVAR AYLANMASI

*Dastlabki ma'lumot
2023- yil yanvar-dekabr*

***Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.: 74 228-30-57***

Statistik ma'lumotlar jamiyatda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tavsiflash va boshqarishning eng muhim vositasidir. Hozirda yuqori sifatli statistik ma'lumotlardan foydalanmasdan davlat siyosati boshqaruvida to'g'ri qarorlarini qabul qilish imkonsiz. Shular qatorida savdo statistikasi ko'rsatkichlarini shakllantirish ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Ulgurji va chakana savdo hamda umumiy ovqatlanish korxonalari savdo aylanmasi statistikasi ko'rsatkichi shular jumlasidan.

Chakana savdo aylanmasining o'sish sur'ati, % da

2024- yil 1- yanvar holatiga chakana savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalari soni 5 900 tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni 22 tani, kichik korxonalar va mikrofirmalar soni 5 878 tani tashkil qildi.

Shu jumladan, savdo sohasida yuridik shaxs tashkil etmasdan faoliyat olib borayotgan YATT va uyushmagan savdo (jismoniy shaxslar)ning kuzatuvlari asosida yig'ilgan ma'lumotlar, chakana savdo ko'rsatkichlariga kiritilgan

Chakana savdo aylanmasi – savdo sohasida yakuniy iste'mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko'p bo'lmagan miqdorlarda naqd pulga (bank kartalari orqali) sotishni nazarda tutuvchi faoliyat.

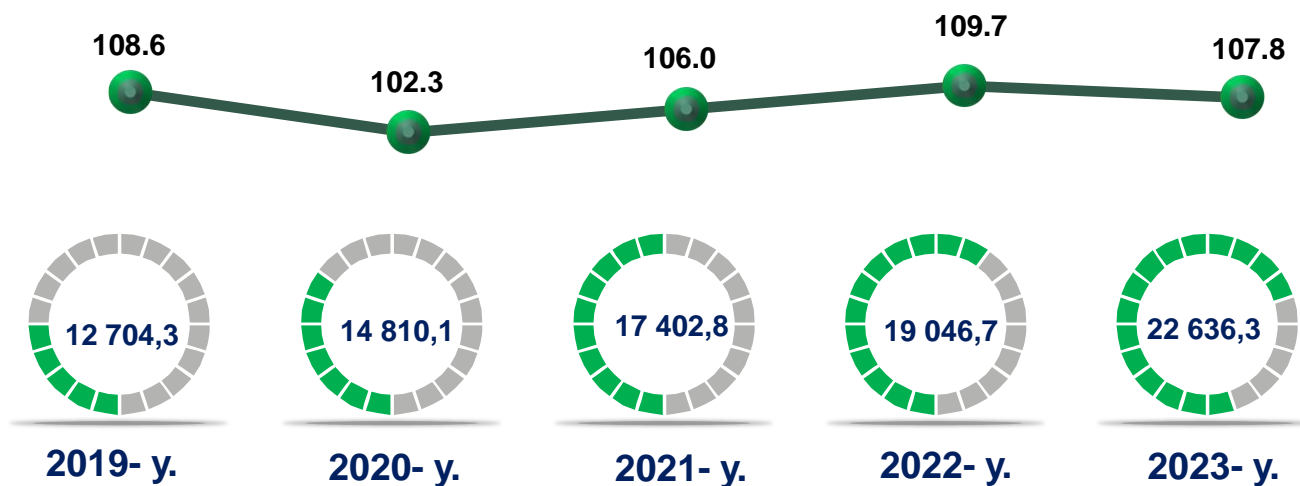
Yuqorida qayd etilgan tadbirkorlik subyektlari faoliyati natijasida, 2023-yilning yanvar-dekabr oylarida viloyatning chakana savdo tovar aylanmasi 22 636,3 mlrd. so'mni tashkil etib, 2022- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 107,8 % ga yetdi.

Jumladan, yirik korxonalarining tovar aylanmasi 1 400,7 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati 109,4 %), kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining tovar aylanmasi 21 235,6 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati 107,7 %), shundan uyushmagan savdo tovar aylanmasi 3 248,1 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati 108,0 %) tashkil etdi.

	Jami, mlrd. so'm	2022- yil yanvar-dekabr oyiga nisbatan, foizda
Andijon Viloyati	22 636,3	107,8
Andijon sh.	6 300,7	109,0
Xonobod sh. <i>tumanlar</i>	235,3	107,7
Oltinko'l	924,0	106,1
Andijon	1 442,0	106,0
Baliqchi	1 458,4	106,1
Bo'ston	329,7	107,5
Buloqboshi	705,1	105,2
Jalaquduq	734,9	110,7
Izboskan	784,0	107,9
Ulug'nor	306,7	106,2
Qo'rg'ontepa	1 556,2	115,1
Asaka	1 977,2	106,1
Marhamat	1 018,5	107,4
Shahrixon	2 975,8	106,7
Paxtaobod	1 028,1	106,5
Xo'jaobod	859,7	104,8

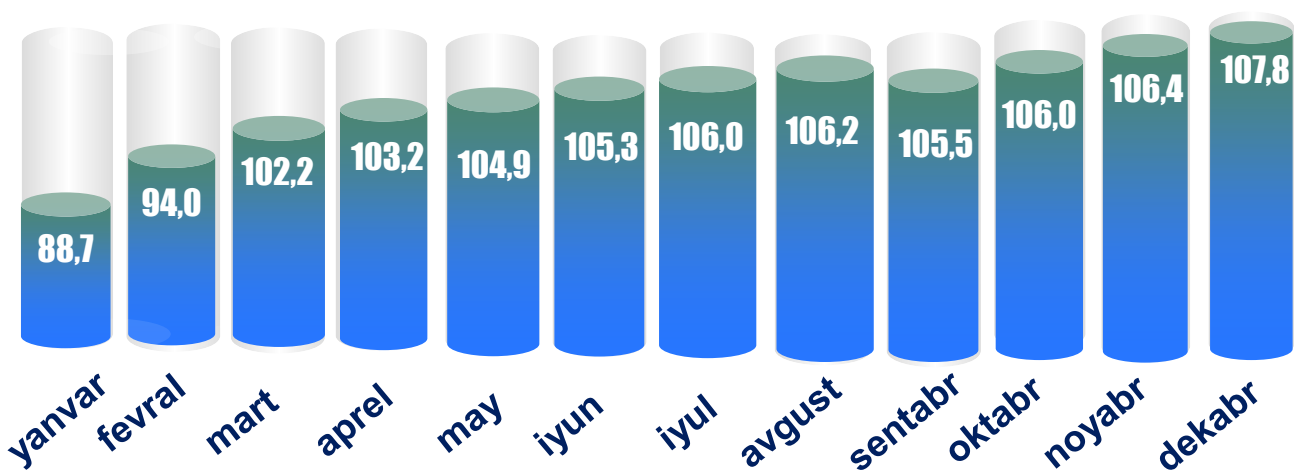
2023- yilning yanvar-dekabr oylarida 2022- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan viloyatning Andijon shahri (9,0 %), Izboskan (7,9 %), Jalaquduq (10,7 %) va Qo'rg'ontepa (15,1 %) tumanlarida chakana savdo tovar aylanmasining eng yuqori o'sish sur'atlari qayd etildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi va o'sish sur'ati dinamikasi (yanvar-dekabr)

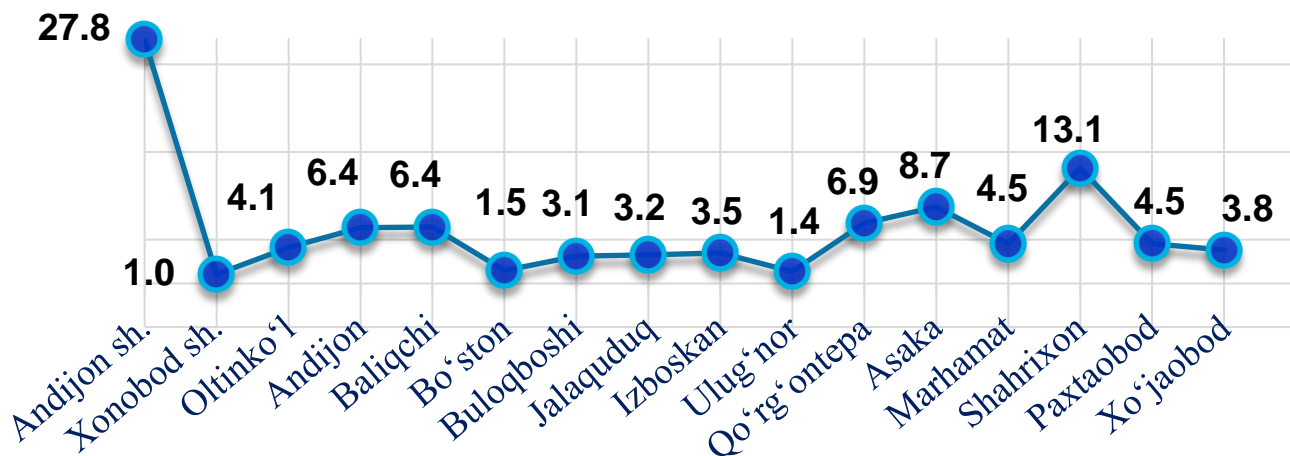
So'nggi 5 yillikda (2019-2023- yillar) chakana savdo tovar aylanmasining yuqori o'sish sur'ati 2022- yilda kuzatildi. Bunda chakana savdo tovar aylanmasi 2021- yilning mos davriga nisbatan 109,7 % ni tashkil qildi.

2023- yil uchun chakana savdo tovar aylanmasining o'sish sur'ati, oylar kesimida (foizda)

2023- yilning yanvar-dekabr oylarida o'sish sur'ati **107,8** % ni tashkil qildi.

Ulushi, foizda

Viloyatning chakana savdo tovar aylanmasida eng yuqori ulushni Andijon shahri 27,8 % bilan 6 300,7 mlrd. so'mni tashkil etdi.

Viloyatning chakana savdo tovar aylanmasida eng quyi ulushni esa, Xonobod shahri 1,0 % bilan 235,3 mlrd. so'mni tashkil etdi.

2022- yilning mos davriga nisbatan, chakana savdo tovarlar aylanmasida barcha hududlarda o'sish kuzatildi.

Hajmi, mlrd. so'm

Andijon sh.	6 300,7
Shahrixon	2 975,8
Asaka	1 977,2
Qo'rg'ontepa	1 556,2
Baliqchi	1 458,4
Andijon	1 442,0
Paxtaobod	1 028,1
Marhamat	1 018,5
Oltinko'1	924,0
Xo'jaobod	859,7
Izboskan	784,0
Jalaquduq	734,9
Buloqboshi	705,1
Bo'ston	329,7
Ulug'nor	306,7
Xonobod sh.	235,3

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarining eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 2023- yilning yanvar-dekabr oylarida statistik hisob-kitoblarga ko'ra, 21 235,6 mlrd. so'mni tashkil etib, 2022- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 7,7 % ga oshdi. Tuman miqyosida ushbu sektorning jami chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi 93,8 % ni tashkil etdi.

Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarining tovar aylanmasi hajmi, 2022- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 9,4 % ga o'sdi va 1 400,7 mlrd. so'mni tashkil qildi. Bu esa umumiy savdo hajmining 6,2 % ulushiga to'g'ri keldi.

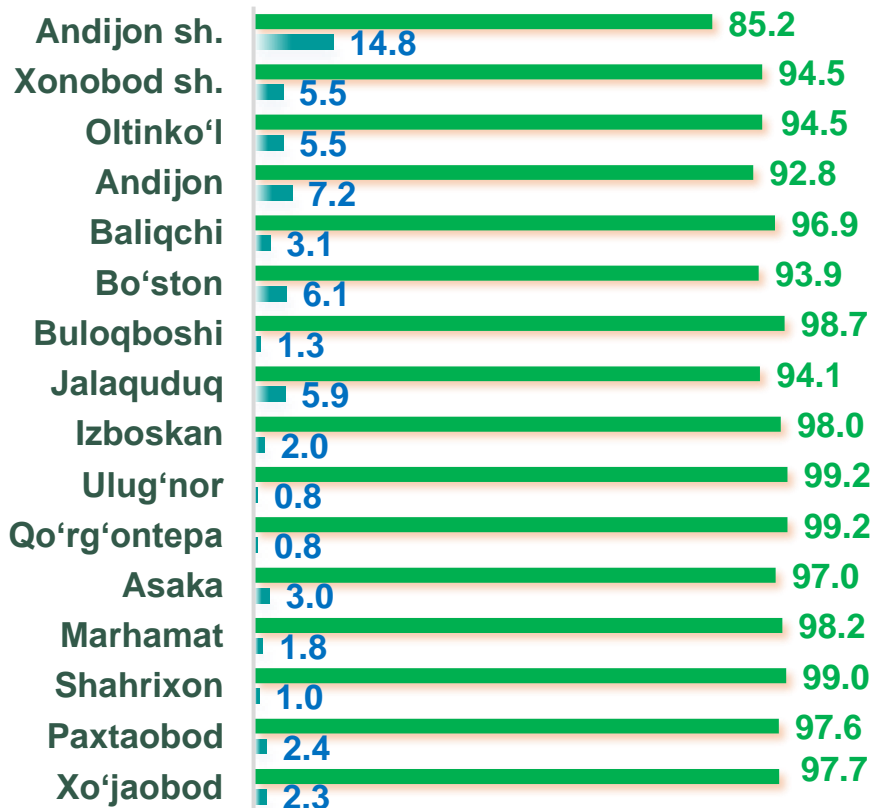

106,9	Shahrixon
107,5	Izboskan
107,6	Bo'ston
107,8	Marhamat
108,4	Andijon sh.
108,6	Andijon
110,3	Jalaquduq
115,9	Qo'rg'ontepa

Yirik korxonalarining eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

96,0	Asaka
106,9	Bo'ston
112,8	Andijon sh.
117,6	Jalaquduq
137,0	Izboskan
145,7	Baliqchi
152,8	Xonobod sh.
3,2 b	Oltinko'l

CHAKANA SAVDO AYLANMASIDA YIRIK KORXONALAR, KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING HUDUDLAR KESIMIDA ULUSHI, (foizda)

 Yirik korxonalar

 Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

Tahliliy natijalarga ko'ra chakana savdo tovar aylanmasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ulushi bo'yicha Ulug'nor (99,2 %), Qo'rg'ontepa (99,2 %), Shahrixon (99,0 %) va Buloqboishi (98,7 %) tumanlari yetakchilik qilmoqda. Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarining ulushi 6,2 % ni tashkil etib, eng katta ulush Andijon shahri (14,8 %), Andijon (7,2 %), Bo'ston (6,1 %) va Oltinko'l (5,5 %) tumanlarida kuzatildi.

6,2 %

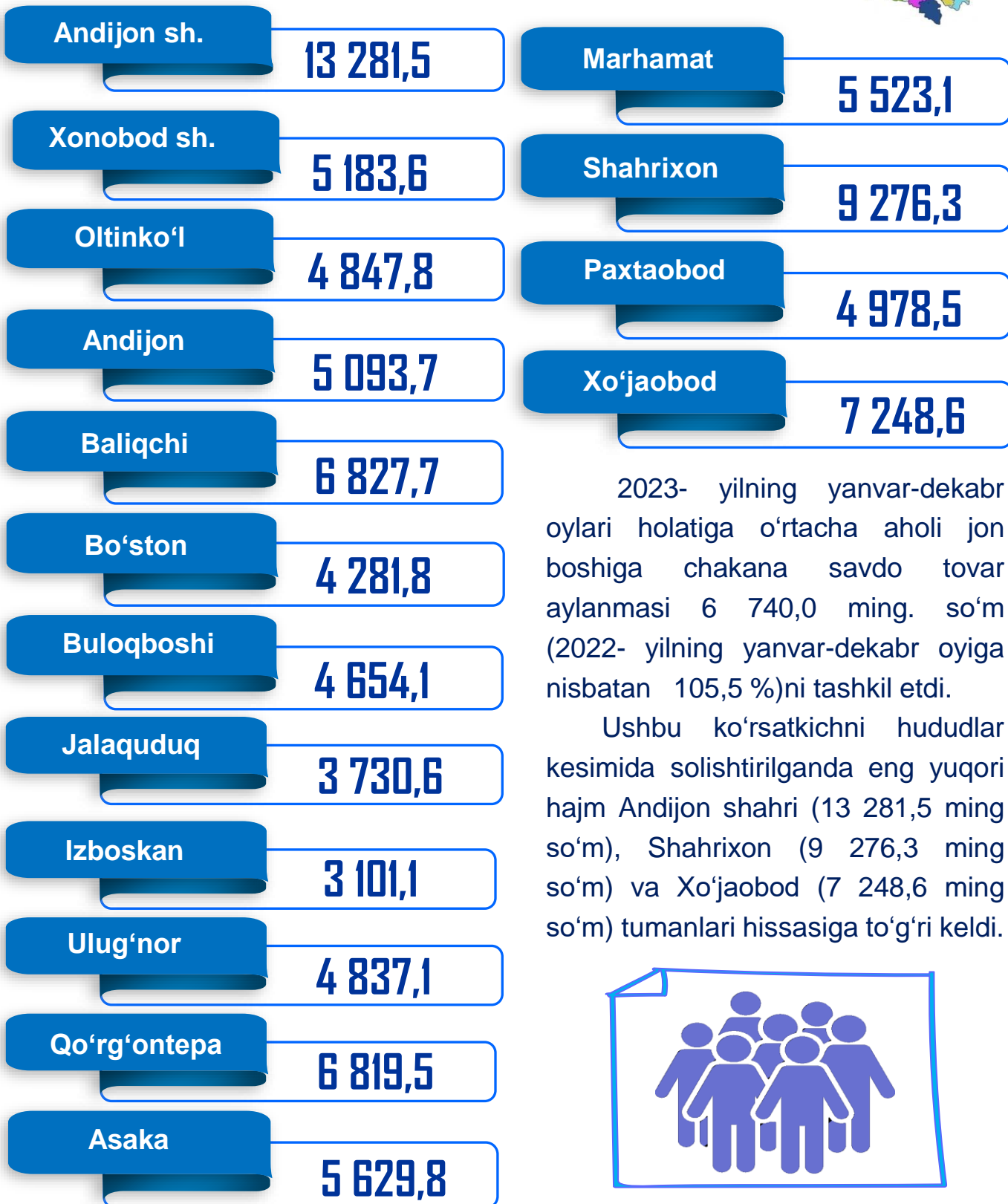
93,8 %

 Yirik korxonalar

 Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

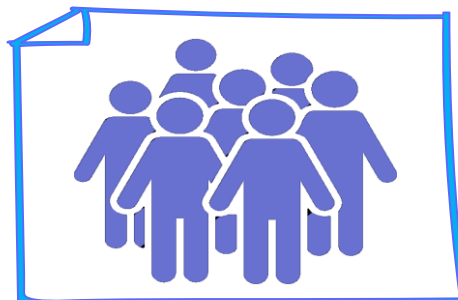

Hududlar kesimida ma'lumot, *ming so'mda*

2023- yilning yanvar-dekabr oylari holatiga o'rtacha aholi jon boshiga chakana savdo tovar aylanmasi 6 740,0 ming. so'm (2022- yilning yanvar-dekabr oyiga nisbatan 105,5 %)ni tashkil etdi.

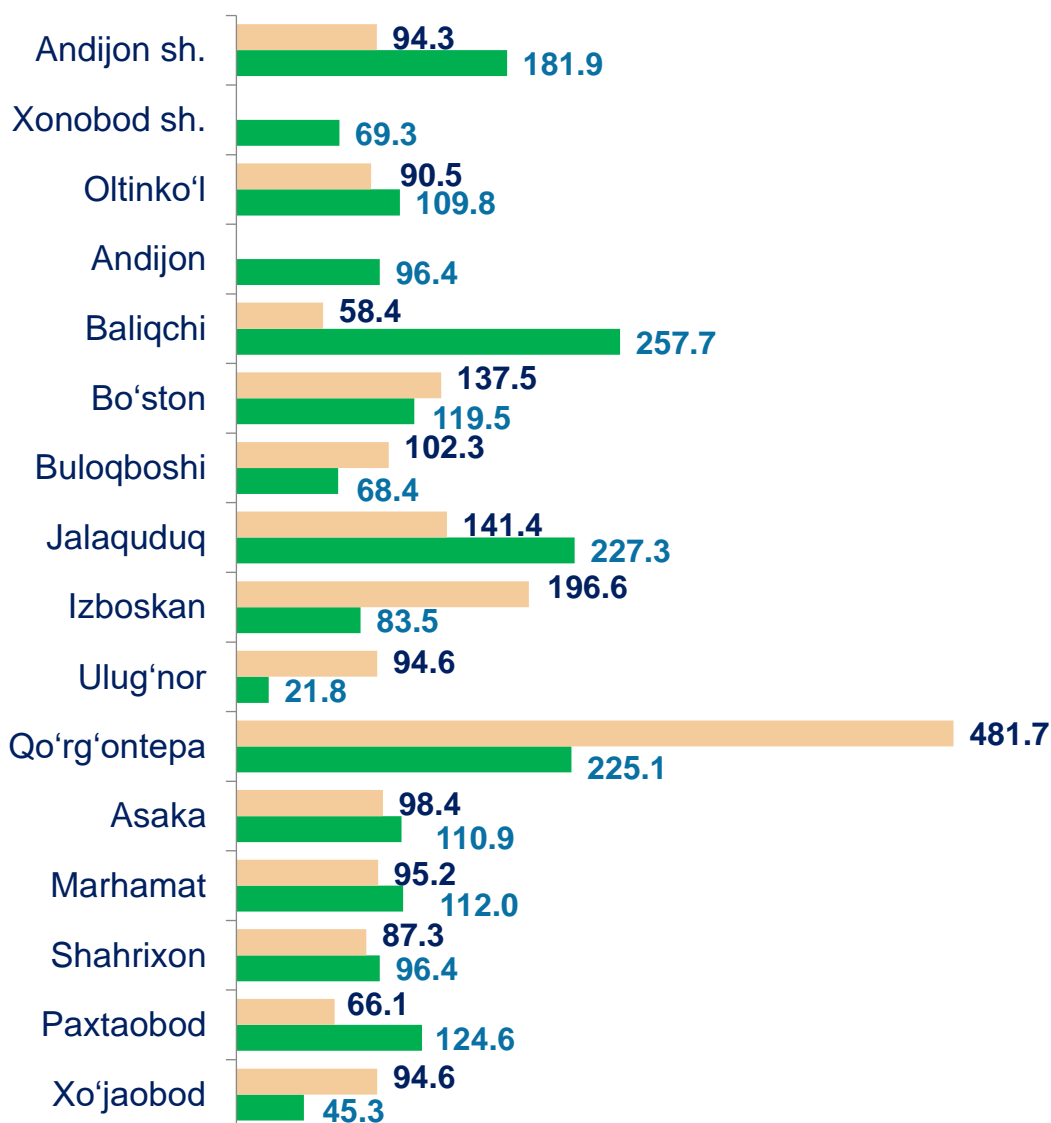
Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirilganda eng yuqori hajm Andijon shahri (13 281,5 ming so'm), Shahrixon (9 276,3 ming so'm) va Xo'jaobod (7 248,6 ming so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keldi.

Ichki savdo ko'rsatkichlarini shakllantirishda **uyushmagan savdo tovar aylanmasi** ham hisoblanadi. Bunga dehqon (oziq-ovqat) bozori hamda chorva mollari, parrandalar va boshqa hayvonlar bozorida jismoniy shaxslar tomonidan amalga oshirilgan savdo hajmlari kiradi. Uyushmagan savdo tarkibiga jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari hisobga olinadi.

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi o'sish sur'ati (2023- yil yanvar-dekabr), foizda

Dehqon bozorlari

Chorva bozorlari

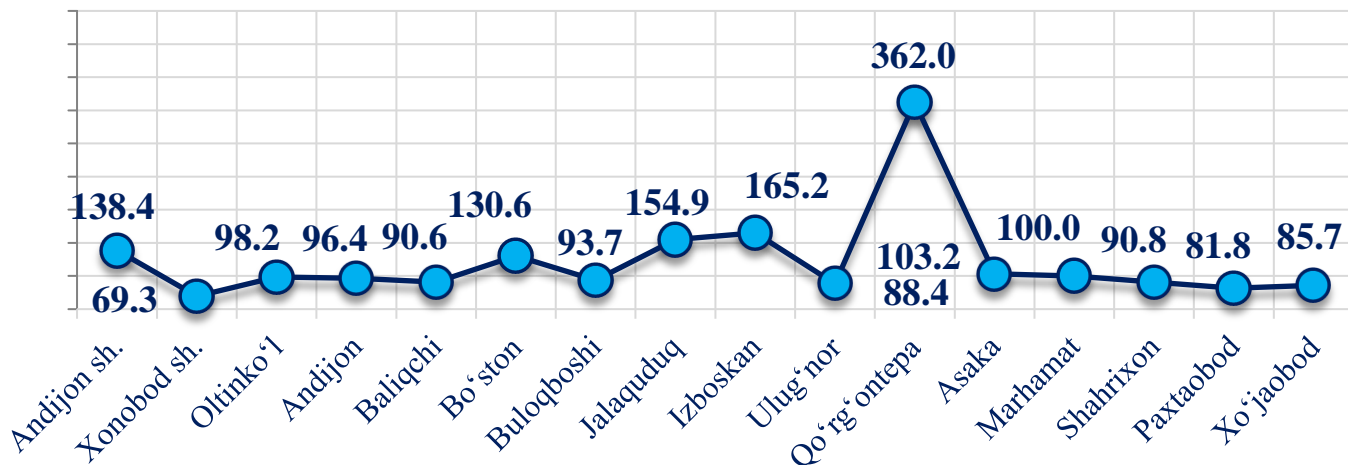
Dehqon (oziq-ovqat) bozori – keng turdagi qishloq xo'jaligi oziq-ovqat mahsulotlarining va uni qayta ishlashdan olinadigan mahsulotlarning savdo rastalari, savdo o'rinlari, turg'un savdo shaxobchalari (shu jumladan, savdo pavilionlari, kioskalari)dan foydalangan holda chakana savdoni tashkil etgan doimiy yoki vaqtincha amal qiluvchi mulkiy kompleks hisoblanadi.

	Jami, mlrd. so'm	2022- yil yanvar- dekabr oylariga nisbatan, foizda
Andijon viloyati	3 248,1	108,0
Andijon sh.	749,9	138,4
Xonobod sh.	7,7	69,3
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	49,4	98,2
Andijon	86,9	96,4
Baliqchi	190,1	90,6
Bo'ston	26,6	130,6
Buloqboshi	106,2	93,7
Jalaquduq	101,0	154,9
Izboskan	43,6	165,2
Ulug'nor	102,5	88,4
Qo'rg'ontepa	220,0	362,0
Asaka	337,0	103,2
Marhamat	176,4	100,0
Shahrixon	655,3	90,8
Paxtaobod	269,4	81,8
Xo'jaobod	126,1	85,7

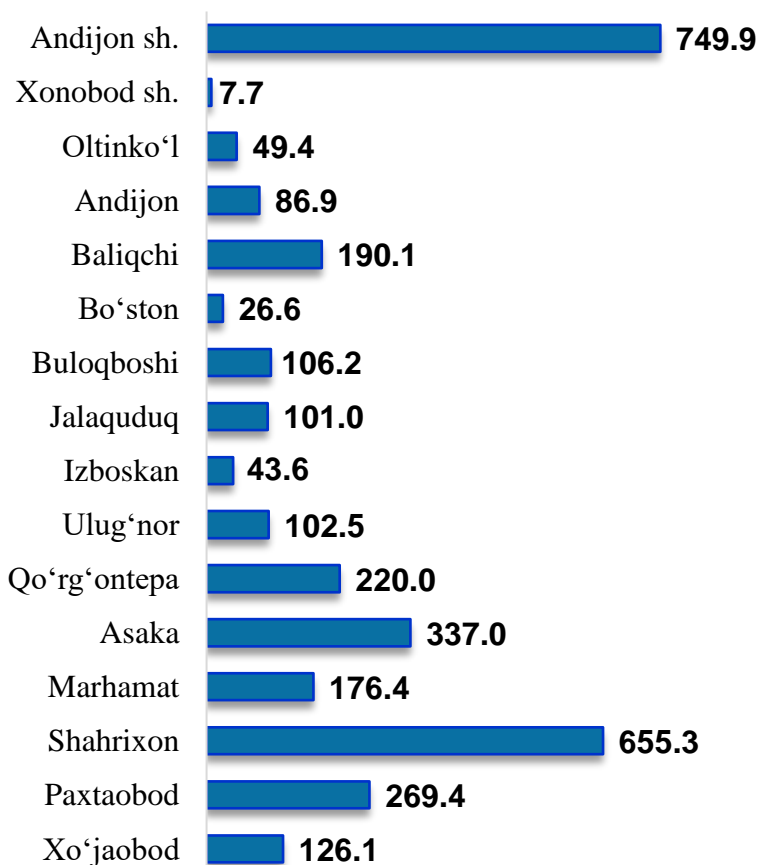
* – xo'jalik yurituvchi subyektlar va yakka taribdagi tadbirkorlar (YATT)ni qo'shmagan holatda;

– jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari va chorva (parranda) mollari sotilishi hisobga olingan.

**Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi
o'sish sur'atlari**
(2023- yil yanvar-dekabr)

**Hududlar kesimida uyushmagan
savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd. so'm**
(2023- yil yanvar-dekabr)

Viloyat bo'yicha 2023- yilning yanvar-dekabr oylarida uyushmagan savdo tovar aylanmasi 3 248,1 mlrd. so'mni tashkil etib, 2022- yilning yanvar-dekabr oylariga nisbatan 108,0 % ni tashkil etdi. Shu jumladan, 12-bozor va 12-bozor (chorva) (oylik) kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan, dehqon bozorlarida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslarning uy xo'jaliklarida yetishtirgan mahsulotlarini sotish hajmi 1 411,0 mlrd. so'mni (129,4 %), chorva mollari va parrandalar sotuvchi jismoniy shaxslarning savdo aylanmasi hajmi 1 837,1 mlrd. so'mni tashkil etdi (107,9 %).

2023- yilning yanvar-dekabr oylarida viloyatning barcha hududlarida joylashgan dehqon bozorlarida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sotuvchi jismoniy shaxslarning tanlanma kuzatuvi o'tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko'ra, savdo aylanmasi hajmi 1 411,0 mlrd. so'mni tashkil qildi. Bunda asosiy yirik hajm yangi uzilgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari savdosiga (492,7 mlrd. so'm) to'g'ri keldi.

Uyushmagan savdo aylanmasida qishloq xo'jaligi mahsulotlari savdosi hajmi va ulushi

<p>Yangi uzilgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari</p> <p>492,7 mlrd. so'm</p> <p>34,9 %</p>	<p>Non va non mahsulotlari</p> <p>389,3 mlrd. so'm</p> <p>27,6 %</p>	<p>Don mahsulotlari (mosh, loviya, guruch va boshqalar)</p> <p>167,7 mlrd. so'm</p> <p>11,9 %</p>
<p>Tovuq go'shti</p> <p>57,7 mlrd. so'm</p> <p>4,1 %</p>	<p>Quritilgan qishloq xojaligi mahsulotlari (yongoq, bodom, pista va boshqalar)</p> <p>50,9 mlrd. so'm</p> <p>3,6 %</p>	<p>Tuxum</p> <p>42,2 mlrd. so'm</p> <p>3,0 %</p>
<p>Ziravorlar</p> <p>52,7 mlrd. so'm</p> <p>3,7 %</p>	<p>Sut va sut mahsulotlari</p> <p>28,7 mlrd. so'm</p> <p>2,0 %</p>	<p>Chorva mollari va parrandalari uchun har xil yem-xashak</p> <p>8,9 mlrd. so'm</p> <p>0,6 %</p>
<p>Tuzlamalar</p> <p>32,5 mlrd. so'm</p> <p>2,3 %</p>	<p>Gullar, o'simlik va nihol ko'chatlari</p> <p>14,9 mlrd. so'm</p> <p>1,1 %</p>	<p>Nooziq-ovqat tovarlar</p> <p>72,8 mlrd. so'm</p> <p>5,2 %</p>

2023- yilning yanvar-dekabr oylarida, viloyatning barcha hududlarida joylashgan chorva (parranda) bozorlarida parrandalar va chorva mollari sotuvchi jismoniy shaxslar tanlanma kuzatuvini o'tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko'ra, savdo aylanmasi hajmi 1 837,1 mlrd. so'mni tashkil etdi. Bunda har xil yoshdagi qoramollar savdosi 1 556,5 mlrd. so'mni, qo'y va echkilar – 253,5 mlrd. so'mni, otlar – 14,7 mlrd. so'mni, parrandalar – 12,4 mlrd. so'mni tashkil qildi.

Uyushmagan savdo aylanmasida chorva mollari (parrandalar) savdosi hajmi va ulushi

<p>2 yoshdan katta bo'lgan qoramollar</p> <p>931,1 mlrd. so'm</p> <p>50,7 %</p>	<p>1 yoshdan 2 yoshgacha bo'lgan yosh mollar</p> <p>385,0 mlrd. so'm</p> <p>21,0 %</p>	<p>1 yoshgacaha bo'lgan yosh mollar</p> <p>240,4 mlrd. so'm</p> <p>13,1 %</p>
<p>Qo'ylar</p> <p>247,8 mlrd. so'm</p> <p>13,5 %</p>	<p>Otlar</p> <p>14,7 mlrd. so'm</p> <p>0,8 %</p>	<p>Echkilar</p> <p>5,7 mlrd. so'm</p> <p>0,3 %</p>
<p>Kurka, o'rdak, g'oz</p> <p>8,1 mlrd. so'm</p> <p>0,4 %</p>	<p>Tovuqlar</p> <p>3,2 mlrd. so'm</p> <p>0,2 %</p>	<p>Quyionlar</p> <p>0,7 mlrd. so'm</p> <p>0,0 %</p>
<p>Qushlar</p> <p>0,4 mlrd. so'm</p> <p>0,0%</p>		

UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARI SAVDO AYLANMASI

2024- yil 1- yanvar holatiga umumiy ovqatlanish sohasida faoliyat yuritayotgan tijorat korxonalarini soni 1 173 tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni 1 tani, kichik korxonalar va mikrofirmalar soni 1 172 tani tashkil qildi.

	Jami mlrd. so'm	2022- yil yanvar- dekabr oylariga nisbatan, foizda
Andijon viloyati	427,2	112,7
Andijon sh.	184,0	112,1
Xonobod sh.	5,4	113,9
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	21,5	113,9
Andijon	33,9	113,1
Baliqchi	8,6	113,7
Bo'ston	10,8	114,8
Buloqboshi	3,7	111,8
Jalaquduq	8,6	110,4
Izboskan	12,2	111,0
Ulug'nor	4,8	112,3
Qo'rg'ontepa	19,5	112,5
Asaka	18,9	111,8
Marhamat	13,2	111,3
Shahrixon	57,1	114,3
Paxtaobod	14,8	113,6
Xo'jaobod	10,3	111,7

2023- yilning yanvar-dekabr oylarida ovqatlanish korxonalarining savdo aylanmasi 427,2 mlrd. so'mga yetdi. 2022- yilning mos davriga nisbatan 112,7 % ga oshdi. Bunda savdo aylanmasining 94,5 % ulushi kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari hissasiga to'g'ri keldi.

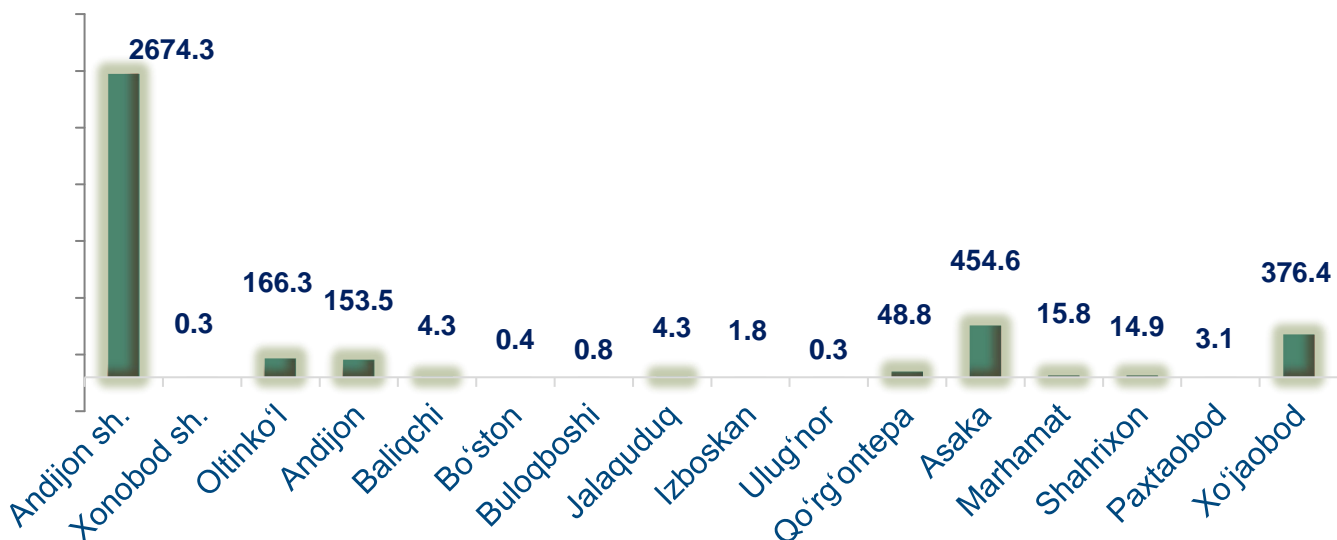
Avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi

Hududlar kesimida ma'lumot

	Hajmi, mlrd. so'm	Ulushi, foizda
Andijon viloyati	3 920,0	132,8
Andijon sh.	2 674,3	136,2
Xonobod sh.	0,3	104,2
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	166,3	124,1
Andijon	153,5	124,8
Baliqchi	4,3	117,4
Bo'ston	0,4	109,8
Buloqboshi	0,8	103,6
Jalaquduq	4,3	119,8
Izboskan	1,8	112,8
Ulug'nor	0,3	107,9
Qo'rg'ontepa	48,8	123,9
Asaka	454,6	154,3
Marhamat	15,8	123,3
Shahrixon	14,9	119,3
Paxtaobod	3,1	117,2
Xo'jaobod	376,4	105,2

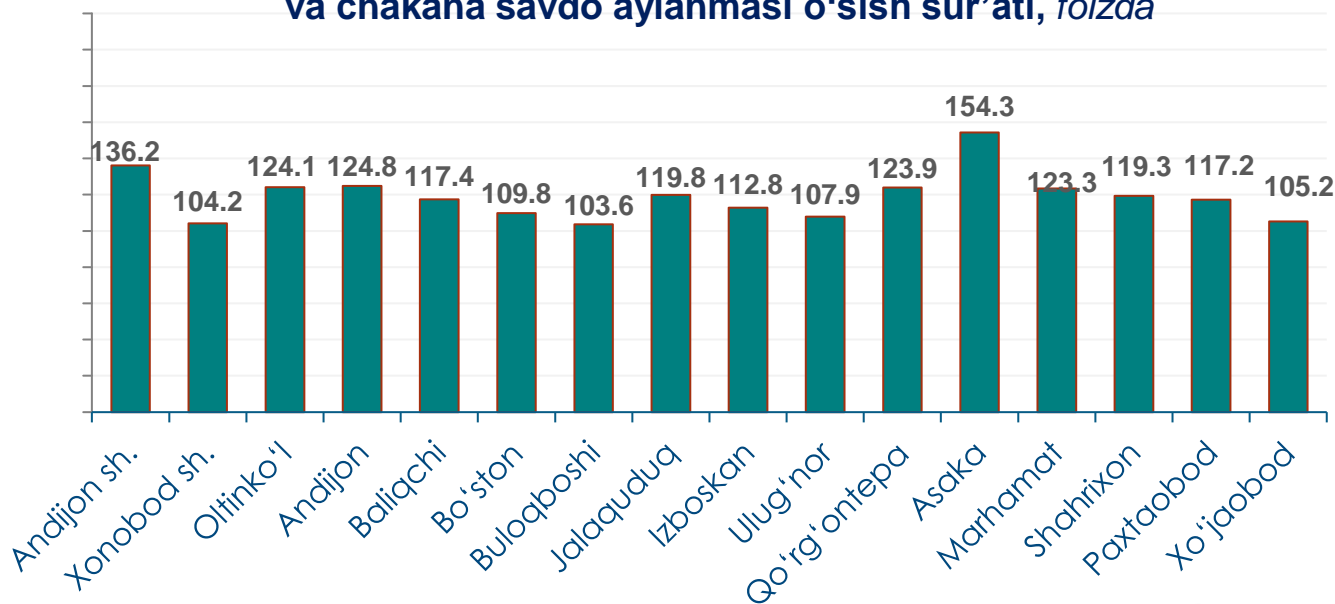
Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirganda eng yuqori hajm Andijon shahri (2 674,3 mlrd. so'm), Asaka (454,6 mlrd. so'm) va Xo'jaobod (376,4 mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi. (mlrd. so'm)

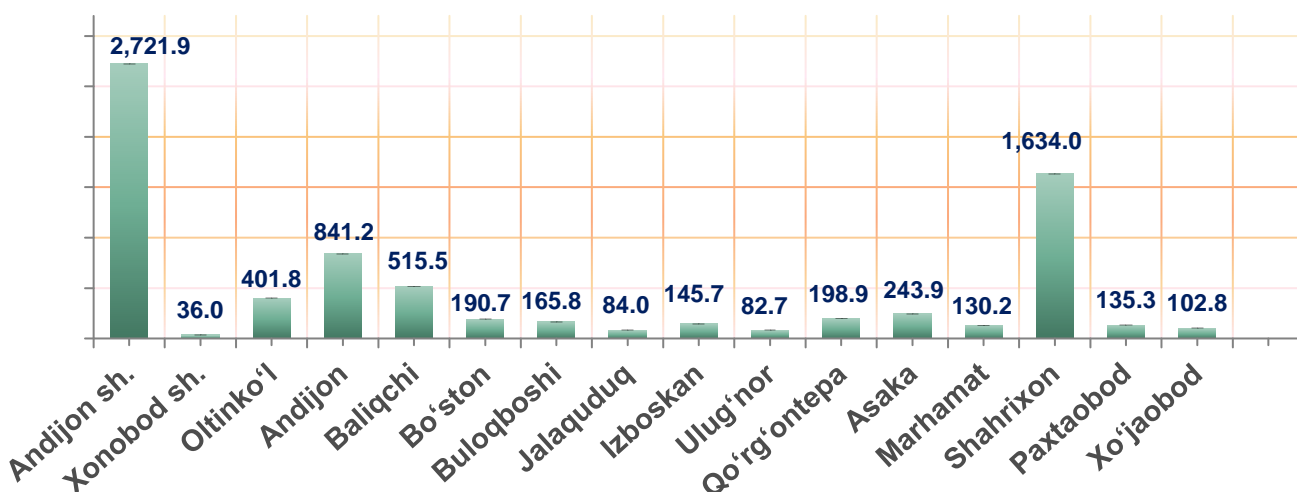
2023- yilning yanvar-dekabr oylarida avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi (*motorli transport vositalarini ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatishdan tashqari*) 3 920,0 mlrd. so'mni tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan 132,8 % ga ortdi. Shuningdek, yirik korxonalar savdo hajmi 1 933,4 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati – 150,5 %), kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyetklari savdo hajmi – 1 986,6 mlrd. so'mni (o'sish sur'ati – 119,2 %) tashkil qildi.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi o'sish sur'ati, foizda

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – qayta sotish maqsadida sotib olingan va tadbirkorlik faoliyatida foydalanish yoki o‘z foydalanishi (qayta ishlash) uchun uchinchi tomon tashkilotlari va yakka tartibdagi tadbirkorlarga o‘zgartirmagan holda jo‘natilgan tovarlarning ushbu tovarlar uchun haq to‘lanadigan yoki to‘lanmaganligidan qat’iy nazar qiymati.

Hududlar kesimida ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd. so‘mda

Viloyat bo‘yicha 2023- yilning yanvar-dekabr oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi 7 630,3 mlrd. so‘mni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 9,6 % ga o‘ydi.

Savdo aylanmasi va ulushi

Yirik korxonalar

Mikrofirma va kichik korxonalar

Kichik biznes subyektlarining ulgurji savdo aylanmasidagi ulushi statistik hisoblarga qaraganda 7 103,9 mlrd. so‘mni tashkil qilib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 108,2 % ga to‘g‘ri keldi. Viloyatda ushbu sektorning ulgurji savdo hajmidagi ulushi 93,1 % ni tashkil qildi.

ULGURJI SAVDO AYLANMASIDA YIRIK VA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAVDO HAJMI VA O'SISH SUR'ATI

2024- yil 1- yanvar holatiga ulgurji savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalarini soni 2 817 tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni 22 tani, kichik korxonalar va mikrofirmalar soni 2 795 tani tashkil qildi.

Ulgurji savdo tovar aylanmasida yuqori o'sish sur'atlariga ega eng yirik korxonalar Oltinko'l (95,0 m.), Jalaquduq (52,4 m.) va Andijon (3,5 m.) tumanlarida kuzatildi.

	Jami mlrd. so'm	2022- yil yanvar- dekabr oylariga nisbatan, foizda
Andijon viloyati	7 630,3	109,6
Andijon sh.	2 721,9	109,1
Xonobod sh.	36,0	107,4
<i>tumanlar :</i>		
Oltinko'l	401,8	115,8
Andijon	841,2	131,4
Baliqchi	515,5	107,5
Bo'ston	190,7	106,9
Buloqboshi	165,8	106,9
Jalaquduq	84,0	114,2
Izboskan	145,7	107,3
Ulug'nor	82,7	108,6
Qo'rg'ontepa	198,9	105,9
Asaka	243,9	109,1
Marhamat	130,2	99,7
Shahrixon	1 634,0	102,1
Paxtaobod	135,3	108,0
Xo'jaobod	102,8	131,3